

T R A N S K R Y P C J A
ROZPRAWY PRZED TRYBUNAŁEM KONSTYTUCYJNYM
z dnia 6 listopada 2024 r.
w sprawie o sygn. U 2/24

Rozprawie przewodniczy Sędzia TK Krystyna Pawłowicz.

Przewodnicząca:

Otwieram rozprawę przed Trybunałem Konstytucyjnym, w składzie tu obecnym, w sprawie wniosku grupy posłów o zbadanie zgodności:

1. art. 1 i art. 2 Uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 grudnia 2023 r. w sprawie powołania komisji śledczej do zbadania legalności, prawidłowości oraz celowości działań podjętych w celu przygotowania i przeprowadzenia wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 2020 r. w formie głosowania korespondencyjnego z art. 111 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w związku z art. 95 ust. 2 oraz art. 2 Konstytucji, art. 7 Konstytucji, art. 45 ust. 1 Konstytucji (w zakresie standardu rzetelnego procesu) oraz z art. 1 i art. 2 ustawy z dnia 21 stycznia 1999 r. o sejmowej komisji śledczej z powodu braku precyzyjnego określenia, że przedmiotem badania przez komisję jest wyłącznie ekstraordynaryjny tryb wyborów w formie korespondencyjnej, a nie zwykłe czynności podejmowane w każdych wyborach Prezydenta RP, co umożliwi prowadzenie faktycznych prac Komisji w zakresie działania administracji rządowej w każdych wyborach;
2. art. 1 i art. 2 uchwały powołanej w punkcie pierwszym z art. 111 ust. 1 Konstytucji w związku z art. 95 ust. 2 oraz art. 2 Konstytucji, art. 7 Konstytucji, art. 45 ust. 1 Konstytucji (w zakresie standardu rzetelnego procesu) oraz z art. 1 i art. 2 ustawy o sejmowej komisji śledczej z powodu braku precyzyjnego określenia horyzontu czasowego sprawy badanej przez komisję śledczą;
3. art. 1 i 2 uchwały powołanej w punkcie pierwszym z art. 111 ust. 1 Konstytucji w związku z art. 95 ust. 2 oraz art. 2 Konstytucji, art. 7 Konstytucji, art. 45 ust. 1 Konstytucji w związku z 146 ust. 1 i 4 Konstytucji, w związku z art. 149 ust. 1 Konstytucji, w związku z art. 87 ust. 1 Konstytucji oraz z art. 1 i art. 2 ustawy o sejmowej komisji z powodu braku precyzyjnego określenia horyzontu czasowego i przedmiotowego sprawy badanej przez komisję śledczą, w tym na działanie mające ocenić skutki prawnomiędzynarodowe formy prawnej zmiany terminu wyborów,

formy prawnej wycofania z obiegu prawnego decyzji w postaci wygaszenia czy uchylecia decyzji o organizacji wyborów korespondencyjnych, co jest kompetencją Ministerstwa Spraw Zagranicznych w każdych wyborach, niezależnie od ich korespondencyjnej formy, a wynika ze zobowiązań prawnomiędzynarodowych Polski w zakresie wzajemnej obserwacji wyborów przez organy OBWE i UE, a także skutków takiej decyzji dla przeprowadzenia wyborów za granicą;

4. art. 1 i 2 uchwały powołanej w punkcie pierwszym z art. 111 ust. 1 Konstytucji w związku z art. 95 ust. 2 oraz art. 2 Konstytucji, art. 7 Konstytucji, art. 45 ust. 1 Konstytucji w związku z art. 128 ust. 2 Konstytucji w zakresie badania uprawnienia Marszałka Sejmu do wyznaczenia wyborów prezydenckich i art. 129 ust. 1 Konstytucji w zakresie stwierdzenia legalności wyborów przez Sąd Najwyższy oraz art. 1 i art. 2 ustawy o sejmowej komisji śledczej z powodu braku ograniczenia prac komisji śledczej do działań administracji rządowej w art. 1 uchwały, więc w zakresie ingerencji w kompetencje organów konstytucyjnych, Marszałka Sejmu, Sądu Najwyższego;
5. art. 1 i art. 2 ust. 1 lit. a i b uchwały powołanej w punkcie pierwszym z art. 111 ust. 1 Konstytucji w związku z art. 173 Konstytucji, art. 175 ust. 1 Konstytucji, art. 183 ust. 1 i 2 Konstytucji, art. 188 Konstytucji, art. 198 ust. 1 i 2 Konstytucji oraz z art. 1 i art. 2 ustawy o sejmowej komisji śledczej w zakresie „oceny legalności” działań, więc w zakresie naruszenia przez uchwałę powołującą komisję trójpodziału władzy i ingerencję w kompetencję sądów, Sądu Najwyższego, Trybunału Konstytucyjnego i Trybunału Stanu;
6. art. 2 ust. 4 uchwały powołanej w punkcie pierwszym z art. 111 ust. 1 Konstytucji oraz z art. 1 i art. 2 ustawy o sejmowej komisji śledczej w zakresie nieprecyzyjności i możliwości oceny przez komisję wszelkich innych aktów prawnych, decyzji, poleceń i postanowień wydawanych przez administrację rządową, także tych, które są typową i zwykłą pracą administracji rządowej w każdych wyborach prezydenckich.

Na rozprawę stawili się, w imieniu wnioskodawców – pan poseł Przemysław Czarnek.

Pan Przemysław Czarnek:

Tak jest.

Przewodnicząca:

Dziękuję. W imieniu Sejmu – nikt się nie stawił, Sejm powiadomiony był prawidłowo. W imieniu Prokuratora Generalnego również nikt się nie stawił – Prokurator powiadomiony był prawidłowo. Pełnomocnictwo, tutaj pana przedstawiciela wnioskodawcy, mamy w aktach. Trybunał informuje, że rozprawa transmitowana jest w Internecie. Czy na obecnym etapie postępowania przedstawiciel wnioskodawców ma jakieś wnioski formalne?

Pan Przemysław Czarnek:

Wysoki Trybunale, bardzo dziękuję. W całości popieram wniosek grupy posłów, przedstawiony przez Wysoki Trybunał. Pragnę zauważyć, że od momentu złożenia wniosku w lutym bieżącego roku, do dzisiaj odbyło się wiele posiedzeń komisji śledczej. Naszym zdaniem, powołanej niezgodnie z Konstytucją i posiedzenia te – już na marginesie, zostawiam ich sposób prowadzenia – ale treść tych posiedzeń wyraźnie wskazuje na to, że mieliśmy rację formułując te właśnie zarzuty pod adresem uchwały o powołaniu sejmowej komisji śledczej. Zwłaszcza, jeśli chodzi o zakres czasowy działań komisji przypomnę, że podczas jednego z posiedzeń sejmowej komisji śledczej do spraw tzw. wyborów korespondencyjnych wykluczony został ze składu komisji śledczej jeden z posłów, pan poseł Paweł Jabłoński, ale wykluczony został z powodu...

Przewodnicząca:

Ale ja tylko spytam, czy jakieś wnioski formalne...

Pan Przemysław Czarnek:

Wniosków formalnych nie mam, popieram w całości wniosek złożony przez...

Przewodnicząca:

To dziękuję bardzo. Może przystąpimy od razu do przedstawienia stanowiska i bardzo prosimy.

Pan Przemysław Czarnek:

Będę kontynuował w takim razie, bardzo dziękuję.

Przewodnicząca:

Tak.

Pan Przemysław Czarnek:

Wysoki Trybunale, pan poseł Paweł Jabłoński został wykluczony z komisji śledczej w ten sposób, że komisja w swej większości uznała, że brał udział w czynnościach dotyczących zakresu działania komisji w ten sposób, że już po dacie 10 maja 2020 roku opiniował sposób usunięcia z obiegu prawnego decyzji Prezesa Rady Ministrów dotyczącej

przygotowania do wyborów korespondencyjnych. To świadczy już jednoznacznie o tym, że istniał od samego początku brak precyzyjnego określenia zakresu czasowego prac komisji. Wszak komisja miała zająć się wyłącznie, tak jak się wydawało, wyłącznie wyborami, które były wyznaczone na datę 10 maja. Zatem formułowanie zarzutu, że ktoś po 10 maja opiniował coś nie ma najmniejszego znaczenia dla samej pracy komisji, a fakt, że nie zostało to doprecyzowane w uchwale, został wykazany wprost przez komisję.

Dokładnie to samo można powiedzieć również o wnioskach, które zostały sformułowane do prokuratury. Wnioski, zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa zostały m.in. sformułowane pod adresem Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, a dotyczy zakresu kompetencji, a nawet nie kompetencji, tylko obowiązków Marszałka Sejmu, wynikających z Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. To nie może być przedmiotem działania komisji śledczej. Przypomnę raz jeszcze stanowisko Trybunału Konstytucyjnego z 22 września 2006 roku. To prawda, że Sejm może dużo, ale nie może wszystkiego. Wydaje się, że o tym zapomnieli ci, którzy formułowali projekt, przygotowali projekt uchwały o powołaniu tej komisji śledczej i ci, którzy później mieli większość w tej komisji, w tej komisji śledczej.

Chcę również, Wysoki Trybunale, podtrzymać wniosek o zabezpieczenie naszego wniosku, dlatego że formalnie prace komisji śledczej jeszcze się nie zakończyły i nie wiemy na tym etapie co jeszcze planuje prezydium komisji śledczej, co planuje przewodnicząca komisji śledczej, jakie będą jeszcze działania, ponieważ jesteśmy przekonani o słuszności naszej argumentacji, zawartej w przedmiotowym wniosku, że jest to uchwała niezgodna z Konstytucją, więc prosimy Wysoki Trybunał o zabezpieczenie także naszego wniosku. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca:

Dziękuję uprzejmie. Obecni przedstawiciele, członkowie składu orzekającego będą zadawali pytania.

Sędzia Bogdan Świączkowski:

Tak, ja mam tylko jedno pytanie do pana posła. Panie pośle, jak pan wie, Trybunał zajmuje się oceną zgodności z prawem norm prawnych zawartych w różnego rodzaju aktach, także tutaj, jeżeli chodzi o ten wniosek w uchwale. Gdyby pan poseł mi wskazał, gdzie – biorąc pod uwagę pkt 4 i 5 wniosku – gdzie w treści uchwały o powołaniu komisji śledczej wskazano możliwość badania uprawnień Marszałka Sejmu, a także działalność Sądu Najwyższego, oraz naruszenie trójpodziału władzy, i ingerencje w kompetencje Sądu

Najwyższego, Trybunału Konstytucyjnego i Trybunał Stanu, bo – szczerze mówiąc – nie znajduję w tej uchwale takich treści.

Rozumiem, że tak... zresztą tu przed chwilą pan poseł wskazał, że takie były praktyczne działania, podejmowane przez komisję, podważanie kompetencji Marszałka Sejmu, ale czy i gdzie w treści uchwały takie właśnie podważanie się znajduje. Czy się znajdują, czy też po prostu to dotyczy – ten fragment wniosku – dotyczy praktycznych działań podejmowanych przez komisję.

Pan Przemysław Czarnek:

Wysoki Trybunale, dziękuję za to pytanie. Oczywiście dotyczy praktycznych działań komisji, ale w naszym przekonaniu, w przekonaniu wnioskodawców, brak jest w art. 1 i 2 uchwały o powołaniu komisji śledczej wyraźnego zastrzeżenia, że dotyczy ona prac wyłącznie administracji rządowej. Stąd też później, już na etapie praktyki, komisja śledcza ingerowała wprost w działania innych organów administracji, innych organów państwowych, centralnych konstytucyjnych organów państwa, w zakres ich obowiązków. Dotyczy to w szczególności Marszałka Sejmu, co już mówiłem.

Sędzia Bogdan Świączkowski:

Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca:

To ja mam jeszcze takie pytanie, czy przedmiotem rozpoznania przez Trybunał mogą być normy, które zostały już wykonane?

Pan Przemysław Czarnek:

Tak, dlatego że nie ma żadnego ograniczenia w tym zakresie. Poza tym norma wykonana wcale nie oznacza, że przestaje ona obowiązywać. Pragnę również zwrócić uwagę na fakt, że komisja śledcza nie zakończyła jeszcze formalnie swojego działania, w związku z tym w dalszym ciągu uchwała, która ją powołała jest również w praktyce wykonywana. Nie została jeszcze wykonana, w związku z tym te normy, które są w uchwale też nie zostały jeszcze w całości wykonane. Nie ma formalnego zakończenia prac komisji, która na marginesie wykazała się wyłącznie swoim upolitycznieniem, a już jej sposób prowadzenia świadczył o tym, że nie chodziło tu o dojście do jakiegokolwiek prawdy. Wszyscy obserwowaliśmy na żywo transmisję z komisji śledczej prowadzonej najpierw przez pana przewodniczącego, później przez panią przewodniczącą, a zwłaszcza przez pana przewodniczącego Jońskiego, który uniemożliwiał dochodzenie do prawdy i zadawanie pytań. Poza tym, trzeba też podkreślić, że komisja ta nie powołała świadków – nawet tych, których wcześniej chciała powołać – a też nie reagowała na wnioski mniejszości komisji, o

powołanie trzech kluczowych świadków, którzy wprost mówili – jeszcze przed powołaniem komisji – że – cytuję – wywalili wybory korespondencyjne, bądź przyczynili się do tego, że te wybory się nie odbyły, mowa tu o prezydencie Rafale Trzaskowskim, o pani Marszałek Kidawie-Błońskiej, przede wszystkim o tych dwóch świadkach. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca:

Dziękuję bardzo. Trybunał Konstytucyjny... przepraszam, pani sędzia nie ma pytań. Trybunał Konstytucyjny uznaje sprawę za dostatecznie wyjaśnioną do wydania orzeczenia. Na tym zamykam rozprawę. Trybunał uda się na naradę i ogłoszenie orzeczenia nastąpi w dniu dzisiejszym, na tej Sali, o godzinie 12.20.